20.5.2026

Eduskunnan perustuslakivaliokunta

Valtiovarainministeriön lausunto – Hallituksen esitys merituulivoiman kiinteistö- ja tuloverotusta koskevaksi lainsäädännöksi HE 29/2026 vp

Perustuslakivaliokunta on pyytänyt valtiovarainministeriötä kirjallisesti täsmentämään, perustuuko hallituksen esityksessä valittu sääntelyratkaisu siihen, ettei ministeriön käsityksen mukaan (Ahvenanmaan itsehallintolain 18 §:n 5 kohdan vuoksi) valtakunnan laissa voida säätää Ahvenanmaan kunnalle tulevasta kiinteistöveron jako-osuudesta, kun kunta veronsaajana sijaitsee Ahvenanmaalla, jossa maakunnalla on lainsäädäntövalta, mutta veron kohde sijaitsee talousvyöhykkeellä, jossa valtakunnalla on lainsäädäntövalta?

Valtiovarainministeriö kunnioittavasti täsmentää, että valtiovarainministeriön käsitys vastaa perustuslakivaliokunnan kysymyksessä esitettyä.

Valtiovarainministeriön käsityksen mukaan Ahvenanmaan itsehallintolain 18 §:n 5 kohta estää säätämästä valtakunnan laissa Ahvenanmaan maakunnassa kunnille tulevista veroista, jotka Ahvenanmaan itsehallintolain mukaisen toimivallan jaon perusteella kuuluvat maakuntalailla säädettäviin asioihin. Valtakunnan lainsäädäntövallan rajat osoittavat valtakunnan verolainsäädännön soveltamisen rajat kuten muussakin verotuksessa: jos valtakunnan laissa säädetyn veron osalta säännellään kunnasta veronsaajana ja kunnille veronsaajina tilitettävistä veron jako-osuuksista, sääntelyä ei sovelleta Ahvenanmaan maakunnan kunnille tuleviin veroihin. Nyt ehdotettu sääntelyratkaisu noudattaa yllä sanottua: sääntely veronsaajista ilmenee kiinteistöverolain 1 §:n 2 momentista ja kuntaveronsaajille tilitettävistä veron jako-osuuksista verontilityslain 16 a–c §:stä.

Valtiovarainministeriön käsityksen mukaan nyt ehdotetussa sääntelyssä ei edellä sanotusta syystä voida säätää Ahvenanmaan maakunnan kunnille tulevista kiinteistöveron jako-osuuksista myöskään tilanteessa, jossa kiinteistöveron kohde sijaitsee Suomen talousvyöhykkeellä, jossa valtakunnalla on lainsäädäntövalta.

Valtiovarainministeriön käsityksen mukaan Ahvenanmaan maakunnalla ei ole toimivaltaa säännellä kiinteistöverotusta Suomen talousvyöhykkeellä, koska kiinteistöveron kohde ei ole Ahvenanmaan maakunnan alueen tai toimivallan piirissä. Valtiovarainministeriön aikaisemmin perustuslakivaltiokunnalle antamassaan lausunnossa selostetulla tavalla Suomen talousvyöhyke on perustettu lailla Suomen talousvyöhykkeestä, jonka nojalla valtiolle on katsottava kuuluvan myös verotuksen osalta täysivaltaiset oikeudet ja lainkäyttövalta

Suomen talousvyöhykkeellä merioikeusyleissopimuksen 56 ja 60 artiklassa määritellyissä asioissa, eikä Ahvenanmaan maakunnan toimivaltaa ole miltään osin ulotettu Suomen talousvyöhykkeelle.

Erityisasiantuntija Esa-Pekka Saari